

Paradigmaváltás és evidencia alapú kkv fejlesztés szükségessége

I Evidencia lánc:

1. **Az Európai átlagot, s a jelenlegi szintet meghaladó GDP növekedés és a foglalkoztatás bővítése Magyarország létérdeke.** Ha ebben nem sikerül nagyon rövid idő alatt komoly eredményeket elérni, az ország nem tud a kívánatos ütemben felzárkózni az EU átlaghoz, miközben a társadalmi feszültségek **kritikusabbá nőhetnek.**
2. A gazdaságfejlesztés, a növekedés, és a foglalkoztatás-bővítés **leghatékonyabb módja, motorja a kkv.-fejlesztés!** (lásd pl. az EU **JEREMIE** kezdeményezése)
3. A kkv- fejlődést az általános gazdasági környezeten (adóterhek, gazdasági- pénzügyi infrastruktúra, adminisztrációs terhek) történő javításon túl **konkrét vállalkozásfejlesztési-, támogatási programokkal kell segíteni!** (még a nagyon fejlett országokban is ezt teszik!)
4. A fejlődésre alkalmas, versenyképes kkv-k egy része támogatások nélkül is növekszik, egy másik **része kaphat GOP és ÚMVP pályázatokból támogatást** és viszonylag kedvező kamatozású hiteleket (bankoktól, MFB, RFH, stb). **A kkv szektor legnagyobb hányada- főként a tőkeszegény mikrovállalkozások döntő része - azonban a fenti segítséget sem tudja igénybe venni, csakúgy mint a potenciálisan vállalkozóvá tehető elszegényedő lakossági réteg.**
5. Számukra is segítséget kell adni hogy növekedni tudjanak (illetve, életben maradjanak). **A nemzetközi és a hazai gyakorlatban a legjelentősebb kkv-fejlesztési programok: támogatott tanácsadói program, mikrofinanszírozási programok, inkubációs programok, képzési programok, stb.** A fejlett világon (még a leggazdagabb országokban is) mindenütt vannak ilyen vállalkozásfejlesztési programok, amelyek **ezen gyengélkedő, de fejlődésre esélyes és igen nagyszámú vállalkozói réteg megerősítését szolgálják.**
6. Az előbb felsorolt **kkv fejlesztési programok lényege éppen az, hogy sok tíz-, és százezer mikro-, és kisvállalkozás kap érdemi segítséget, méghozzá „kisösszegű” támogatásként, hiszen a szolgáltatásokat ingyenesen, vagy alacsony díj fejében kapja.** Így relatíve kis összegből nagy hatás érhető el.
7. Különösen költség-hatékony ezen szolgáltatások nyújtása, ha azokat **egy arra specializálódott szolgáltató hálózat végzi,** s nem „a virágozzon száz virág” elv szerint támogatja a kormány. Más a piaci tevékenység és más a közpénzeken finanszírozott szolgáltatások helyzete.
8. A vállalkozásfejlesztési **programok integrált szolgáltatásként** történő biztosítása sokkal hatékonyabb megoldás, mint az egymástól függetlenül meghirdetett különböző programoknak, alkalmi pályázatokon kiválasztott különböző szervezeteken keresztül történő végrehajtása.

A GKM idestova évtizede hibás kkv-fejlesztési stratégiája illetve programalkotása miatt, az elmúlt évtizedben nem volt kellően hatékony a vállalkozásfejlesztési programok működtetése. A szakmai elemzések hiányában **Magyarországon az elmúlt 2 évben éppen a legfontosabb programok nem lettek elindítva** (pl.: tanácsadói program), **és/vagy nem a fenti elvek szerint kialakított feltételrendszerrel** (pl.: Új Magyarország Mikrohitel, és inkubátor programok.) hirdették meg.

II. Az evidenciákat figyelmen kívül hagyó hibás kkv-fejlesztési programalkotás háttérében álló téves szakmai nézetek:

- a. A vállalkozásfejlesztést a GKM piaci kategóriának tekinti, pedig messze nem az. A piac által nem megoldott problémákat nem lehet tisztán piaci eszközökkel megoldani (fából nem lehet vaskarikát készíteni!) Éppen azokon a területeken kell vállalkozásfejlesztési programokat indítani, ahol a piaci mechanizmusok nem oldják meg a problémát!
- b. E tévedéséből eredően a GKM versenyeztetni kívánja a vállalkozásokat segíteni kívánó szervezeteket (a más-más küldetéssel rendelkező érdekképviselőket, kamarákat, HVK-kat, stb.), pedig **pl. a tanácsadás és mikrohitel (stb) mint kisösszegű támogatással bíró programok, támogatásközvetítőként keresztül jutnak el a vállalkozókhoz. A támogatásközvetítésben pedig irracionális versenyt teremteni.** (miért nincs a MAG Zrt-ből kettő?) Ezen kívül nem veszi tudomásul, hogy szervezetek versenyeztetésével éppen az együttműködésüket, specializálódásukat, hatékony működésüket akadályozza meg.
- c. A GKM vezető szakértői szerint a vállalkozók nem kamat-érzékenyek! (Ezt egy 8 általánost végzett vállalkozó is meg tudja cáfolni!) Tapasztalatunk szerint a vállalkozók hitelfelvételében az egyik (ha nem a) legfontosabb tényező, hogy mennyi lesz a fizetett kamat és törlesztőrészlet, s azt ki tudja-e termelni a bevételeiből. Természetesen van olyan, hogy valakinek a túléléshez bármi áron is szüksége van forrásra, s olyan is, hogy egy vállalkozás jövedelmezősége elbír magasabb kamatot is. **A kkv szektor döntő többségét adó, fejleszteni kívánt, alultőkésített, ma még gyenge jövedelmezőségű vállalkozásokat azonban nem lehet érdemben fejleszteni, ha a forrásköltség (kamat) elviszi az összes potenciális nyereségét!**
- d. A GKM úgy véli Magyarországon nincs szükség **ingyenes tanácsadásra, információ nyújtásra**, holott azt még a legpiacibb és legfejlettebb országok kormányai is szükségesnek tartják (Pl: Anglia!)
- e. A GKM az elmúlt időszakban sosem végzett ok-okozati elemzést az egyes vállalkozásfejlesztési programok eredményességéről, vagy azt nagyon titokban és szakmaiatlanul tette. A HVK Hálózattal pl. még sosem vitatták meg az általa működtetett programok tapasztalatait. (bár a nemzetközi tanulmányok mind elismerőleg szóltak a HVK Hálózat teljesítményéről, mikrofinanszírozási eredményeiről, a GKM úgy tesz, mintha ma indulna mikrohitelzés Magyarországon!)
- f. A mikrohitel programmal **a kereskedelmi banki módszerekkel nem finanszírozható vállalkozókat akarja a GKM kereskedelmi banki módszerekkel finanszíroztatni.** (fából vaskarika 2 !) Teljesen figyelmen kívül hagyják a nemzetközi gyakorlatot és evidenciát, miszerint a kereskedelmi bankok által mikrovállalkozóknak nyújtott hitel, az nem egyenlő a mikrohitellel.
- g. A GKM kizárólag versenyképesség-növelő eszköznek tekinti a mikrohitelt, s nem akarja a GKM megérteni, hogy mikrohitelzés az **elsősorban foglalkoztatás-növelő, vállalkozásfejlesztési eszköz** (szociális-, gazdasági-, és területfejlesztési hatással). Ezért olyan feltételrendszer szerint alakította ki az Új Magyarország Mikrohitelt, hogy éppen azok nem fognak belőle részesülni, akiknek fejlesztését kellene szolgálnia (fából vaskarika 3.!) Nem véletlen, hogy a az EU-ban a JEREMIE-t a régióigazgató Danuta Hübner indította, s a JEREMIE mikrohitelt az EU Szociális és foglalkoztatási Bizottsága is szorgalmazta!

III. Veszélyek:

1. Ha rövid időn belül nem indulnak el szakmailag megalapozott, jól tervezett és finanszírozott, hatékony vállalkozásfejlesztési programok, s nem épül ki az együttműködésen, hálózati elveken működő szolgáltató intézményrendszer, akkor igen nagy az esélye, hogy a következő években úgy kerülnek felhasználásra az EU-s források, hogy annak társadalmi haszna, gazdaságélénkítő eredménye messze elmarad a szükségéstől. **Ezzel egy talán soha vissza nem térő esélyt veszít el Magyarország a felzárkózásra, hiszen ilyen nagy összegű támogatásra sem a múltban, sem a jövőben nem számíthat a kkv fejlesztés ügye!**

IV. Javaslatok, azonnali tennivalók:

1. Napokon, heteken belül le kell folytatni az érdemi szakmai vitát a kkv fejlesztési programok felülvizsgálatáról, s szakmailag megalapozott konszenzusra kell jutni arról, minden érintett szereplő bevonásával. Mi vállaljuk a nyilvános vitát is, bárkivel!
2. Azonnal meg kell indítani egy jó támogatott tanácsadói programot, amely biztosítja, hogy lehetőleg minden rászoruló vállalkozó támogatott tanácsadói segítséghez, információhoz jusson, méghozzá a lehető legszervezettebb módon, a számára legmegfelelőbb tanácsadótól a relatíve legkisebb költség mellett (A 2 éve megküldött koncepciókra (Irányított Tanácsadói Szolgáltatás) érdemben soha senkitől nem kaptunk szakmai választ.
3. Az Új Magyarország Mikrohitel programot azonnal módosítani szükséges: bankokat kihagyni, a futamidőt megnyújtani, központi reklámot megerősíteni szükséges, stb.
4. Szükséges újragondolni az állami tulajdonú, vállalkozásfejlesztést szolgáló szervezetek (MFB, RFH, HG Zrt. stb) tevékenységét, feladat meghatározását és együttműködésüket, valamint kapcsolódásukat a szolgáltató hálózatokhoz.
5. Ki kell nevezni kkv. kormánybiztost, vagy miniszteri biztost, hogy súlya, felügyelője legyen a kkv. fejlesztésnek. Feladata nem csak a GOP-os programok átszabása, de neki kellene összehangolni a GOP, a ROP, az ÚM Vidékfejlesztési Program és az aktív foglalkoztatási (SZMM) programok vállalkozásfejlesztési intézkedéseit.
6. A SzMM által indított, aktív foglalkoztatási eszközöket és a GOP- ROP vállalkozásfejlesztési programjait, szolgáltatásait össze kell hangolni, egymásra kell építeni. Erre kiváló és azonnali példa lehet a munkanélküliből vállalkozóvá válást támogató programot (most indult) összekapcsolni a mikrohitellezéssel és a tanácsadással!
7. A kkv fejlesztési programok lényege: országosan egységes feltételekkel, azonos szolgáltatói termékek közvetítése homogén színvonalon a kkv szektor felé, hogy végre kézzelfogható társadalmi szolgáltatásokat kapjanak a vállalkozások és potenciális vállalkozások, s ne csak a médiából értesüljenek, hogy milyen jó nekik...

Kovács István
MVHK elnök